

Ба 46653

П. БРОУКА

ЦЭХАВЫЯ

БУДНІ

ДВБ
ЛІМ

Ба 46 653

БІБЛІОТЭКА ДЛЯ МАЛАПІСЬМЕННЫХ

ПЯТРУСЬ БРОЎКА

ЦЭХАВЫЯ
БУДНІ

В Е Р Ш Ы

Бел. адзел
1994 г.

BA 46653

ДЗЯРЖАУНАЕ ВЫДАВЕЦТВА БЕЛАРУСІ
МЕНСК *Л і М*

1932

Рэдактар *В. Барысенка*
Тэхнічнае афармленьне *Ул. Сокалава*
Здана ў друкарню 20/V—32 г.
Падпісана да друку 4/IX—32 г.

25. 11. 4. 2009

Заказ. № 1254 ' 3000 экз. (2¹/₂ арк.) Уп. Галоўлітбелу №а 186
Друкарня імя Сталіна.

ЦЭХАВЫЯ БУДНІ

*Ударнікам Добрускай
папяровай фабрыкі
„Герой Працы“ пры-
сьвячаю.*

I

Словам комуны кліча уперад —
папера.

Б'ем мы ударна бастылі і цемры —
паперай.

Думкі далёка шугаюць наперад —
з паперай.

Лепшы ударнік, чуеш і цяпер нам —
папера.

Дамо пяцігодцы колькі ёй трэба —
паперы.

II

Стаім

ля штурвалаў.

Ідзем поўным ходам.

Нам кожны кавалак,

Што золата,

дораг.

Змагацца з запалам

і згінуць —

ня шкода.

Стаім

ля штурвалаў.
Ідзем поўным ходам.
Мы тэмпы
паскорым,
каб стройным
паходам
прайсці
сэмафоры
чацьвертага году.

III

Бачылі, як
рукамі трэцяга,
пульсам,
вялікага
нашага пляну
прынялі заводы
машыннымі сэрцамі
электрычныя нэрвы
турбін Асінстану.
І загаварылі моторы —
скора.
І закруціліся колы —
вясёла.
Завуць правады:
сюды!
сюды!
Сюды,
дзе пот
ударных рот.
Мы важным сябе
вагой рэволюцыі.

Патрэбен —
змагайся ўсімі рукамі
Ідзі ў квартал,
на пляц,
на вуліцу!
Бяры ў палон
і жалеза
і камень.
І расьці кварталам
нашым;
І расьці комбінатам
раптам.
Мы льлем бэтон
на многа тон,
каб мог стаяць
комун палац.

Бач:
у конвульсіях
мучыцца нэп,
яго шкадаваць
ня варта нам.

Глядзі:
бальшавіцкі
колгасны хлеб
ступае
ў свае элеватары.
І запрацавалі жняяркі
шпарка:
Вясна ў сяўбе,
у барацьбе
карчуе нэп
за новы хлеб.

Кожны дзень
і кожны год,
згінаючы
свой стан
рухавы,
крадзецца вораг
за мяжой.

У кішэні
ножык
і дукаты!

А мы
плячыма,
што пранесьлі фронт
ад мора да Варшавы,
рукамі,
што міністраў кідалі
за краты,
нагамі, што прамерылі баі
ў абмотках —
я знаю,
што ніколі
ня прыстанем —
Мы вынесем,
як грунт,
паставім пяцігодку
на пляц комун,
бяз меж
і акіянаў.

І сілай руд
Магнэсабуд
свой кінуў марш
у Гомсельмаш
на поўны ход,
на штурм балот.

IV

І ў гэтыя дні,
калі
творчымі жыламі
зввязаны
нашы
ўдарныя звеньні,
вораг
з усмешкаю
кракадылавай
сьціскае штылет
у глыбокай кішэні.
Устаньце-ж,
вялікіх гадзін
камісары!
І так, як тады,
бяз жалю,
да сьмерці!
Патройце ўдары!
Патройце ўдары!
Па гадах,
што жаляць
у самае сэрца.

V

Вярста
за вярстой
мы рвемся
наперад,
Мы б'емся
за торф,
за руду,
за паперу.

Паўстанкі мінаем.

Хай сьцюжа

і сьпека,

хто рэйкі

ламае, —

кладзецца

на рэйкі.

Навошта

паходні?

Нам —

сьветлыя ночы!

Дарогу дай,

шкоднік!

Ударным

рабочым

і моцныя

гартам

такога

мы стрэнем,

патроіў

пагарду

на іх галярэю.

VI

ПРАГУЛЬШЧЫК

Яму напляваць

на вытворчыя пляны.

Кінуў варштат,

што на фронце

вінтоўку.

І ходзіць вясёлы,

як сьцелька, п'яны...

Ноч прамільгнула

ўся паўлітроўкай.

Кліча гудок.
Прагульшчык
ня ўстане.
Скаваны ён
чадам атруты
ў пасьцелі.
А там —
дзе баі,
невялічкая рана
сьвідруе
завода
магутнае цела.
Прагулы —
гадзінамі,
не перамерыць,
патрэбы —
хвілінай
растуць наўкола.
Тысячы мэтраў,
што хлеба-паперы
ня стала ў краіне,
ня стала ў школах.
Дні прабягаюць
разгорнутым строем,
а вораг ля ног
прытаіўся вужакай.
Прагульшчык
кідае
магутную зброю
ў час небясьпечны,
у часе атакі.
Месца пустога
мы не пакінем.
Шумеце каландры!
узьвівайцеся пасы

Ганьба
такому
вырадку-сыну:
нашай
вялікай
рабочае клясы.

VII

РВАЧ

Свой ціхі ён
і рвацкі такт
парывамі
ня зьменіць.
Захована
яго душа
глыбока
ў кішэні.
Ён разважае
дзень і ноч
і рвацкай галавою,
што фабрыка
яму—адно,
а сам —
зусім
другое.
Калі ўдарнай
у барацьбе
і быццам,
што жывая,
машына
просіцца на бег,
і рвач яе
трымае.

Пра дабрабыт
уласна сьніць,
а там,
хоць гасьні
сонца!

Спаборніцтва
перацаніў
сквапліва
на чырвонцы.

Гатовы
плакаць і маліць,
хвілінай кожнай
хныча:

— расцэнку
ў трое павяліч—
і выпуск
павялічу.

Ня бачыць,
як гады бягуць
на шлях комуны
шпарка.

Ён прадае
за ўласны густ
ідэю па кавалку.

VIII

Н Я Д Б А Й Ц А

Гразь цісьне,
гразь душыць
машыннае сэрца,
і говар мотораў
канае ў глуме.

І быццам у моры,
абсыпаны сьмеццём,,
нядбайца стаіць,
пазяхае ад суму.
Далёка шнайдэзы,
Кіруйся ломам!
(нічога сабе ў нядбайцы замена).
Даволі
разваг,
савецкі Абломаў:
— абы дацягнула
калекай да зьмены!
Выгнаць дашчэнту
дзікія зьдзекі.
Нам трэба
як можна
цяпер ў барацьбе:
машыну
любіць
як чалавека,
як сябе.
Той пільнасьці сьцяг
высока ўзьніме,
хто змычкі старыя
дашчэнту
спаліў,
каб сэрца машыны
ішло, як гадзіннік,
каб люстрам
накаты цьвілі.

Пяцігодка—

ў чатыры,

пяцігодка—
ў тры!—
лёзунгам
будзе нашым.
Кінулі сілы
ўсе на прарыў
заводаў
ударныя маршы.

IX

УДАРНАЕ

Наш поступ наперад—
удар
і парадак,
мускулы клічуць
моваю простаі:
рвацтва і глуму
разьбіць барыкады,
з машынай
узяўшы сяброўства.
У творчым запале
час ідзе,
нават хвілін
ня зьлічыш.
Праносіцца бурай
і ноч
і дзень
творчая пераклічка.
З поля комбайны
завуць варштат,
жлічуць моторы
пас.

На плечы паклаўшы
сотні шахт
заве наўздагон
Донбас.

Машыны пускаем
на ўвесь разьбег,
Нікне, як дым,
вярста:

потам заліты
ударны цэх
пачаў бальшавіцкі
старт.

За кожным завулкам
вораг прыціх,
трымаючы нож
рукой.

Першым, здаровым
у бой прысьці—
чуеш у нас
закон.

Выбіць прагулы,
выбіць прастой,
зъмесьці іх ўсе
сьляды,
Даць пяцігодцы
мільёны тон
нафты,
паперы,
руды.

Ударнікамі
сталі мы—
разьбіць нядбайства
быт,

каб дні нашы
дынамілі
агнямі барацьбы.
Каб тэмпамі
мы новымі
ішлі наперакор,
пагодзім мы
размовамі
і сэрца
і мотор.
Заняць,
каб так
змагацца нам
і смела ў даль
ісьці,
аванпосты
на фабрыцы,
аванпосты
ў жыцці.

Х

На штурм
каландры,
ролы,
пас!
На штурм
ідзі рука—
разьбіць
пікеты шкоднікаў
гарматамі брыгад.
Нядбайцаў
вышлі ў паход
мы якасьцю
пабіць,

каб між радкоў
калоў яго,
наш бальшавіцкі
штых.

Да перамогі
блізка нам!

У атаку
скора час,
каб вышла
комуністкаю

папера
у колгас.

Каб шкоднікі
заскрыгалі,

што ім канец
прышоў,

каб друкаваўся
прыгавар

на нашых
аркушох.

Каб так гарэў,
як порах,

запал
ударных рот,
пускай моторы скорым —
„Комуна ля варот“.

Добруш
лістапад 1930 г.

ГАДЫ ЯК ШТОРМ...

Кліча гудок стогалосы...
тысячы ног на панэлі,
Што гэта?

можа здалося?—

вогнішча літараў:

ЛЕНІН...

Палотны па Ленінскай
вецер муштруе,
сэрца забілася ў тысячы зор.
Холад...

мароз...

сьнегавыя завеі,

самае цяжкае:

ЛЕНІН памёр...

Недзе аўто

на завулках галосіць.

На тварах рабочых

трывогу стрэў.

Што гэта?

Можа сягоньня здалося—

над сьцягам ЦК

вее чорны крэп.

Усюды.... усюды...

смутак і сьлёзы,

стаў мільёнаў надзейны мотор.

Хвіліна... Ня помню,

лютуюць марозы,

а сэрца калоціцца

ў тысячы зор.

Дзе ты,
хто вёў у Кастрычнік галодных?
Голас аднекуль:

— Яго ўжо няма—

І правады заігралі жалобны,
поўны глыбокага смутку, марш.

На сьценах афішы:

„Вялікая страта“,

жорсткі ад літараў

чорны агонь...

Лепш разлучыцца

і з бацьком, і з братам,

толькі каб бачыць

жывым АДНАГО.

Ён гэта клікаў—

на барыкады,

гэта ён зваў,

паміраць і гарэць.

Штандар з крыві

падарыў Ленінград,

не перамог толькі

лютую сьмерць.

Строі... за строем

шарэнгі рабочых,

гулка ступаюць на менскі брук.

Нейкая цьвёрдасьць

ў нашчураных вочах,

сіла, рашучасьць у мускулах рук.

Ідуць і ідуць...

плякаты, плякаты...

(Сьцягі жалобныя:—

ЛЕНІН памёр.

Мільёнамі шыв засьлязіліся хаты,

а сэрца калоціцца ў тысячы зор.

І раптам з трыбуны
па натоўпу словы:
Ня стала настаўніка-бальшавіка.
Ціха! Спакойна!
Раўнуйся, колёны!..
Партыя Леніна ёсьць
і ЦК.

Гады, як шторм,
 пранесьліся па моры
Ўчора тут былі,
 сягоньня ужо там.
Час да комуны ймчыць
 кур'ерска-скорым,
Далёка кінута
 адпраўная вярста.
А на паўстанках дзён,
 на станцыях живога
Растуць гіганты—
 волаты зямлі.
Імчыць цягнік
 надзейнаю дарогай,
Ў дымлівых фабрыках,
 ў садох мае палі.
Імчыць цягнік,
 хоць тысячы праталін
дарогу рвуць.
Ня спынімся мы тут.
Бо знае машыніст—
 таварыш Сталін—
што верны Леніным
 паказаны маршрут.
Хто на дарозе стаў?
Дык ведай—сьцеражыся!

У качагарцы многа
палкага агню,
бо з нас ніхто
ні плакаў, ні маліўся,
калі цягнік
нястрымана крануў.
Што сьлёзы аднаго,
што распач і надломы?
У буры песень,
веры і надзей.
Мы вышлі ўсе:
вінтоўкаю і ломам
пабудаваць жыцьцё
і даглядзець.
Ўчора тут былі,
сягоньня ужо там:
І дні па-новаму
у колеры ўвабраны,
Другія думы
мне куде варштат
ў бяскрайным дыме
нашых вяліканаў.
З граніту нашы дні
штурмуе палка кроў.
Мы стальлю высечам
на камені законы.
Атруту продкаў
арміі званоў
Прапусьцім мы
праз каленыя домны.
Учора тут былі,
сягоньня ужо там.

У бляску зор
гуляе белы сьнежань;

І трактар, быццам
нейкі камандарм,
сбраў палкі сталёвыя
на межы.

А на гумне гаворыць малатарня
за тысячы цапоў,
за рой мазольных рук.

Ой, скора ўжо пад музыку
комбайнаў
прыдзе вясна на поле
ў Беларусь.

Гудуць бары...
змагаюцца палі...

Ад варштатаў,
ад звонкіх пасаў

Учора
з гораду дымлівага пашлі
пяцьсот рабочых
у колгасы.

Па багне спадчыны,
пад ветраныя шаты,
прайшлі мы ўсе,
ня зьвесілі галоў.

У комбінат
расьце за комбінатам
І акіяне жыта
і садоў.

Гады, як шторм,
пранесьліся па моры.

Учора тут былі,
сягонья ўжо там.
Час да комуны ймчыць,
кур'ерска-скорым,
Далёка кінула
адпраўная вярста..

г. Менск, 1930 г.

КЛІМЭНТ ЕФРЭМАВІЧ

I

Армія чырвоная усіх мацней...

Законы

намі пісаны

і шабляй

і крывёй.

І зналі гэта

Вільсаны

З Пуанкарэ-

вайной

— „А с нами Ворошилов
первый красный офицер—

сумеет кровь пролить за СССР“

Нагу паставім

ў стрэмя мы—

вятрамі не дагнаць...

Скажы, Клімэнт Ефрэмавіч—

мы сядзем на каня!

І домны перагрэлі мы,

каб першым

быў завод.

Скажы, Клімэнт Ефрэмавіч—

і ў бойцы—

кулямёт!

Мы адкідаем—

стому,

Калі ідзем

у галёп.

Ты сябра нам вядомы
ў бурны

Перакоп.

Їх не атруціш
газам,
вучылі іх гады.
Яны з табою разам,
таварыш правадыр!

II

ТЫ ПОМНІШ, ЯК:

Чорнае мора кідалася чортам
За дуглі ірвала, а коні іржалі...
А коньнікі крылі і ў бога і ў чорта
і коні шалёна як чэрці скакалі:
А хвалі ўзьнімаліся ў стан чалавечы
і коньнікам цяжка імчацца праз хвалі.
А сэрца ў агні, дык і пудзіцца нечым
і коньнікі порах ля сэрца трымалі.
А хвалі чаплялі, душылі за шыю,
а коньнікі везьлі сухімі набоі,
Ї вёз праз прыбоі Клімэнт Варашылаў
агні рэволюцый і клясавых боек.
Салёны Сіваш раскідаў апалеты,
разносіў на цуры няшчадным прыбоем...
Ї кідалі штормы на бераг адпетых
і клікалі штормы жыцьцё маладое.

III

І ДЯПЕР:

Мы кольцы гор
прайдзем
між гор,

ты быў
шахцёр,
І я
шахцёр...

Наш пройме
штык
між лесу
пік.

Ты бальшавік,
Я—бальшавік!

Дзяды хадзілі з горама
сабе шукаць
крыжы—
з фэльдмаршалам
Суворавым
мякінаю, каб
жыць.

А мы—
начорта
гэта нам!

Мы самі
пераможам!

Мы самі сабе—
гэтманы
і рукі ў нас
і розум.

І тут не скажаш
вершам,—
а хто сягонья
лепшы?

І я ліцейнік першы
і кулямётчык
першы,

А ёсьць яшчэ
агністых,
вазьмі ды толькі
выстрай:—
з колгасаў трактарыстых,
надзейных—
маторыстых.

IV

Нашай сілы кім улічаны
буйны шквал?
Прагуляўся пад Царыцыным,
адмірал.
Ён прыйшоў тады рабоўнікам,
а што ўзяў?
Дзе твае цяпер палкоўнікі,
адмірал?
Не дабег ад кулі на скае
на вакзал.
Пагубляў палеты царскія
адмірал.
Сваіх коні перагрэлі мы—
ставіць кон.
Ты нас вёў, Клімэнт Ефрэмавіч,
на агонь.
І таму, што секлі густа іх—
клалі ў рад
прыплылі вятры індустрыі
ў Сталінград.

V

І зноў як толькі
стрэламі
Граніцы зазьвіняць

Скажы, Клімэнт Ефрэмавіч—
мы сядзем на каня.
Мы пройдзем межы сьвету
праз хвалі і агні—
Каб біўся пульс саветаў
спакойна ў комунізм.

Менск. Студзень 1931 г.

К А В А Л І

Мне сонца сёння—домна,
а цэх—мая радзіма.

Бі, молат, многатонны,
Бі, молат, без спачыну.

Кавадла, будзь гартованым,
Круціся, сталь, вужакаю!
Да выхаду гатовы мы:
з касілкамі, жняяркамі.

Мы цвёрдымі колёнамі—
рабіць прышлі ня жартамі.
Хай дым і гар заслонаю...
Працуйце вэнтылятары!

Кавадла, будзь гартованым,
Круціся, сталь, вужакаю!
Да выхаду гатовы мы:
з касілкамі, жняяркамі.

Жалеза хай іскрыцца,
хай вусны паліць жарам,
Я тэмпы павялічу
на тысячу удараў.

Кавадла, будзь гартованым,
Круціся, сталь, вужакаю!
Да выхаду гатовы мы:
з касілкамі, жняяркамі.

Сюды прышлі мы ў поце
і кожны працы рад.
Зрабіць у нас хлапоты—
ударніцкім варштат.

Кавадла, будзь гартованым,
круціся, сталь, вужакаю!
Да выхаду гатовы мы:
з касілкамі, жняяркамі.

Нам дзень важней за век,
Калі бракуе часу.
Штурмуйце, ваганэткі,
Вы будычыню нашу!

Кавадла, будзь гартованым,
круціся, сталь, вужакаю!
Да выхаду гатовы мы:
з касілкамі, жняяркамі.

Мы дзень у дыме чорным
бярэм свае загары.
Запішам свае горны
у сьпісы комунараў.

Кавадла, будзь гартованым,
круціся, сталь, вужакаю!
Да выхаду гатовы мы:
з касілкамі, жняяркамі.

ІДЗЕ ВЯСНА...

У скрутку гадоў—
і пажары, і буры,
Як мора глыбокае—
песьні і штурмы.
Ад сьнегу тайгі,
і да поўдню, да скалаў
грымела
навала,
навала,
навала.

Ў лясох непраходных
і сьпечаных стэпах
здавалася сонца
заслонена крэпам.
На поўдзень,
на захад
атрады скакалі...

Шукалі ратунку,
шукалі,
шукалі.

І ў тлуме змаганья,
ў апошнія коны
Вясна прыляцела
будзёнаўскай коннай.

І сіль ела вочы,
хоць неба ты выкінь.
Праменьні скакалі
на шаблі,
на пікі.

За годам

— год

За годам

— год.

Старому ўжо труна.
Ідзі ў апошні пераход,
савецкая вясна.

Прыдзі вясна,
прыдзі пасоб,
цябе не раскахаў!..
— дзікунцам казачных часоў
здаецца нам саха.

Пайшоў бабыль,
кудлаты дзед,
пакункі дум панёс.
Тапіць саху стары вядзе
і разам торбу сьлёз.

Я знаю, скоро праімчыць
паводкаю рака.
Прымай, савецкая вясна,
загады ад ЦК.
Ты узгадуй
для нас палі
на добры умалот.
Ня маеш права
сонца ліць
на зёлкі і асот.

Табе загад—
каб сьвет пагас,
дзе вораг мосьціць гаць.

Сама

ты ведаеш, што час
каб клясаваю стаць.

Устань,

ды золакам касі,
ды высушы аблонь!

Ты красак

потым нам дасі.

Дай:

хлеба

і сьвятло!..

Такі сягонья

наш закон,

старому ўжо—труна.

Стракайце-ж

маршамі гудкоў,—

ідзе:

ВЯСНА!

Сакавік, 1930 г.

Гатовы мы.

Сьмялей вядзі,
таварыш камандзір.

Партыйны лезунг

твой і наш:—

пад пяцігодкі стройны марш
а-р-р-ш-ш!

Там пан

шарэнгі выстраіў

на нашу галаву

І шабель звон за Віслаю
на Менск

і на Маскву.

Ім на спатканьне

вышаў

У авечай скуры воўк.

... узьняліся міністры

служакі уладароў.

Каб мы жылі

астачай

ад панскага стала,

каб мы ізноў

жабрачылі,

а лютаваў улан.

Мы маршамі

ударных рот

сваю гатоўнасьць

узьнімем.

Пільнуй палі,

пільнуй завод!

Глядзі на Нёман

пільна.

Трымаў нагу

ў паходны такт.

Гарніст іграй,
звіні!
Мы звонкіх цэхаў,
гулкіх шахт,
палёў сваіх
сыны.

Гатовы мы,
сьмялей вядзі!
таварыш камандзір!
партыйны лёзунг
твой і наш:—
пад пяцігодкі стройны марш
а-р-р-ш-ш!

З Ъ М Е С Т

	<i>Стар.</i>
Цəхавыя будні 3
Гады як шторм 17
Клімэнт Ефрэмавіч 23
Кавалі 28
Їдзе вясна 30
Шумі, вагранка 34
Чырвонаармейцам 35

МАСТАЦКАЯ ЛІТАРАТУРА

ДЗЯРЖАЎНАЕ ВЫДАВЕЦТВА БЕЛАРУСІ
МЕНСК

СТРЫЕЧНЫЯ БРАТЫ І. РАБІН
Цана 1 р. 60 кап.

АНДРЭЙ ЛЯТУН М. ЛЫНЬКОЎ
Цана 1 руб.

РАДНЯ М. ЧУМАНДРЫН
Цана 90 кап.

МЫ МАЛАДАЯ ГВАРДЫЯ
(поэзія) С. ЛІХАДЗІЕЎСКІ
Цана 1 р. 15 кап.

СЛОВА ПРА ЯКУБА ШЭЛЮ
(поэма) Б. ЯСЕНСКІ
Цана 50 кап.

РЫТМЫ М. ХВЕДАРОВІЧ
Цана 1 руб.

ГЕРОІКА ДЗЁН П. АНАНЬНЕЎ
Цана 55 кап.

ШЛЯХАМ ГЭРОЯЎ УЛ. МЯЖЭВІЧ
Цана 60 кап.

РУЗІКІ Р. МУРАШКА
Цана 75 кап.

КНІЖКІ ПРАДАЮЦА ВА ЎСІХ КНІГАРНЯХ ДЗЯРЖВЫДАВЕЦТВА
БЕЛАРУСІ, СПАЖЫЎКООПЭРАЦЫІ І САЮЗДРУКУ

МАСТАЦКАЯ ЛІТАРАТУРА

ДЗЯРЖАЎНАЕ ВЫДАВЕЦТВА БЕЛАРУСІ
МЕНСК

Г У Д К І АЛЕКСАНДРОВІЧ
Цана 35 кап.

ВЕРШЫ І ПОЭМЫ АЛЕКСАНДРОВІЧ
Цана 3 р. 50 кап.

ХВЯДОС ЧЫРВОНЫ НОС К Р А Ш І В А
Цана 1 р. 55 кап.

АПОШНІ ЗЬВЕРЫЯДАВЕЦ М. Л Ы Н Ь К О У
Цана 30 кап.

ВЕСНА ЦЬ ВЕТ БАНДАРЫНА
Цана 1 р. 30 кап.

ЧОРНАЯ ВІРНЯ Б. М І К У Л І Ч
Цана 90 кап.

КАВАЛІ ЖЫЦЦЯ (п'еса) І Л Ь І Н С К І
Цана 55 кап.

КРЫВАВЫЯ ЗЬНІЧКІ С. ЛІХАДЗІЕЎСКІ
НА С Ь Н Е З Е
Цана 75 кап.

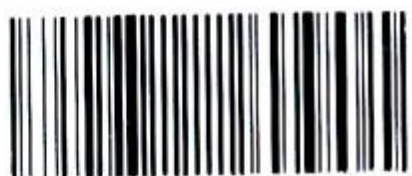
КНІЖКІ ПРАДАЮЦЦА ВА ЁСІХ КНІГАРНЯХ ДЗЯРЖВЫДАВЕЦТВА
БЕЛАРУСІ, СПАЖЫЎКООПЭРАЦЫІ І САЮЗДРУКУ

318

ALL INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED

1492

Цифра 30 млн.

00000002765586

Беларусь
1984 г.

